

Justiție

Metadate

Biroul Național de Statistică (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția statistică serviciilor sociale

1.2. Persoana de contact

Nadejda Cojocari, șef direcție

tel.: 022 40 30 77

e-mail: nadejda.cojocari@statistica.gov.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

10.03.2020

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

10.03.2020

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

Statistica justiției oferă informații necesare pentru descrierea și evaluarea nivelului infracționalității și a sistemului de justiție. Datele sunt destinate reprezentanților administrației publice centrale și locale, implicați în luarea de decizii în domeniul justiției și drepturilor omului, precum și organizațiilor neguvernamentale, reprezentanților mediului academic, mass-media, care monitorizează și analizează nivelul infracționalității și respectării drepturilor omului, dar și publicului larg.

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

Infracțiune înregistrată – acțiunea socialmente periculoasă, relevantă și oficial luată în evidență de organele de drept, conform prevederilor legislației penale.

Contravenția – acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege.

Infracțiuni excepțional de grave - se consideră infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care legea penală prevede detențiune pe viață.

Infracțiuni deosebit de grave – se consideră infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen ce depășește 12 ani.

Infracțiuni grave – se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 12 ani inclusiv.

Infracțiuni mai puțin grave – se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv.

Infracțiuni ușoare – se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de până la 2 ani inclusiv.

Infracțiuni legate de circulația ilicită a drogurilor activitatea ilegală privind circulația, deținerea, păstrarea, eliberarea, comercializarea, procurarea lor fără autorizație.

Escrocherie - dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor

persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.

Furt - sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane.

Huliganism - acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Jaf - sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane.

Omor - acțiunea care duce la lipsirea de viață a unei persoane.

Tâlhărie - atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe.

Viol - raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința.

Antecedent penal - starea juridică a persoanei, ce apare din momentul rămânerii definitive a sentinței de condamnare, generând consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat pînă la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării.

Contrabandă - trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a bunurilor valoarea cărora depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărîrea de Guvern în vigoare la momentul săvîrșirii faptei, eludîndu-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei.

Scoaterea ilegală a copiilor din țară - scoaterea copilului din țară în baza unor acte false sau pe altă cale ilegală, precum și abandonarea lui în străinătate în alte scopuri.

Trafic de copii este acțiunea de recrutare, transportare, transfer, adăpostirea sau primirea unui copil, precum și darea sau primirea unor plăți ori beneficii pentru obținerea consimțămîntului unei persoane care deține controlul asupra copilului, în scopul exploatării sexuale comerciale sau necomerciale, exploatării prin muncă sau servicii forțate, practicării cerșetoriei sau în alte scopuri josnice, însușirii ajutoarelor, indemnizațiilor sau prestațiilor sociale, folosirii ilegale în testări sau experimente medicale ori științifice, exploatării în sclavie sau în condiții similare sclaviei, folosirii în conflicte armate, folosirii în activitate criminală, prelevării organelor, țesuturilor și/sau celulelor umane, vînzării sau cumpărării, folosirii în calitate de mamă-surogat ori în scop de reproducere, adopției ilegale.

Vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății care este periculoasă pentru viață ori care a provocat pierderea vederii, auzului, graiului sau a unui alt organ ori încetarea funcționării acestuia, o boală psihică sau o altă vătămare a sănătății, însoțită de pierderea stabilă a cel puțin o treime din capacitatea de muncă, ori care a condus la întreruperea sarcinii sau la o desfigurare iremediabilă a feței și/sau a regiunilor adiacente.

Violență în familie este definită ca acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății, izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, privarea de mijloace economice, inclusiv lipsirea de mijloace de existență primară, neglijare, dacă au provocat victimei vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății.

Accident în trafic rutier – eveniment produs ca urmare a încălcării normelor de siguranță a traficului rutier, în care au fost implicate unul sau mai multe vehicule aflate în circulație pe drum public, în urma

căruia a rezultat vătămarea sănătății, integrității corporale, decesul uneia sau al mai multor persoane ori a fost cauzat un prejudiciu material;

Condannat este persoana în privința căreia sentința de condamnare, parțial sau integral, a devenit definitivă.

Detenție – orice formă de privare instituțională de libertate, dispusă în baza unei hotărâri definitive sau executorii a instanței de judecată (judecător de instrucție), emise în condițiile Codului de Procedură Penală.

Deținut - persoană privată de libertate în condițiile legii, care se deține în penitenciare, indiferent de statutul acestuia (condannat sau prevenit).

Instituții penitenciare – instituții subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor în care conform hotărârii instanței de judecată, își execută pedeapsa privativă de libertate persoanele condamnate la închisoare și detențiune pe viață, precum și locurile de detenție provizorii pentru persoanele față de care a fost aplicată măsura arestului preventiv.

Minor - persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani.

3.2.2. Unitatea de măsură

Indicatori exprimați în valori absolute:

Numărul de infracțiuni - cazuri

Persoane care au comis infracțiuni, persoane condamnate, persoane deținute - persoane

Indicatori exprimați în valori relative:

La 100 mii locuitori – rata infracționalității, rata persoanelor care au comis infracțiuni, persoane condamnate, persoane deținute.

3.2.3. Formula de calcul

I. Infracțiuni

1. Rata infracționalității la 100 mii locuitori:

$$RI = \frac{I}{P} * 100000$$

unde:

RI – numărul de infracțiuni înregistrate la 100 mii locuitori în anul de referință;

I – numărul total de infracțiuni înregistrate în anul de referință;

P – numărul populației în anul de referință;

2. Rata infracționalității juvenile la 100 mii copii

$$RIJ = \frac{M_{inf}}{P} * 100000$$

unde:

RIJ - numărul infracțiunilor săvârșite de minori la 100 mii copii de vârstă respectivă

M_{inf} – numărul infracțiunilor săvârșite de minori (0-17 ani) în anul de referință;

P – numărul populației de copii (0-17 ani) în anul de referință;

II. Persoane care au comis infracțiuni

3. Rata persoanelor care au comis infracțiuni la 100 mii locuitori:

$$RPI = \frac{N_{inf}}{P} * 100000$$

unde:

RPI - numărul persoanelor care au comis infracțiuni la 100 mii locuitori

N_{inf} – numărul total al persoanelor care au comis infracțiuni;

P – numărul populației în anul de referință;

4. Rata persoanelor condamnate la 100 mii locuitori

$$RPC = \frac{N_{cond}}{P} * 100000$$

unde:

RPC - numărul persoanelor condamnate la 100 mii locuitori

N_{cond} – numărul total de persoane condamnate;

P – numărul populației în anul de referință;

5. Rata minorilor condamnați la 100 mii copii

$$RMC = \frac{M_{cond}}{P} * 100000$$

unde:

RMC - numărul minorilor (0-17 ani) condamnați la 100 mii copii de vârsta respectivă

M_{cond} – numărul total al minorilor (0-17 ani) condamnați;

P – numărul populației de copii (0-17 ani) în anul de referință;

6. Rata persoanelor deținute la 100 mii locuitori

$$RPD = \frac{N_{det}}{P} * 100000$$

unde:

RPD - numărul persoanelor deținute la 100 mii locuitori

N_{det} – numărul total de persoane deținute în instituțiile penitenciare;

P – numărul populației în anul de referință;

7. Rata minorilor deținuți la 100 mii copii

$$RMD = \frac{M_{det}}{P} * 100000$$

unde:

RMD - numărul minorilor (0-17 ani) deținuți la 100 mii copii de vârsta respectivă

M_{det} – numărul minorilor (0-17 ani) deținuți în instituții penitenciare;

P – numărul populației de copii (0-17 ani) în anul de referință;

Notă: Pentru toate calculele, începând cu anul 2018, se utilizează numărul populației cu reședință obișnuită.

2.1. Clasificările utilizate

Unități administrativ-teritoriale:

Clasificatorul unităților administrativ-teritoriale al Republicii Moldova (CUATM), aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003. Pus în aplicare de la 03.09.2003.

Ordinul nr. 121/254/286-0/95 din 18 iulie 2008 „Privind evidența unică a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni”. (Ordin comun între Procuratura Generală, MAI, CNA și Serviciu Vamal). Ordinul a fost revizuit și completat la 01.01.2013 cu fișa victimei (F 2).

Infracțiunile sunt clasificate în baza următoarelor acte legislative:

- Codul Penal al RM (Cod Nr. 985-XV din 18.04.2002)
- Codul de Procedură Penală al RM (Cod Nr. 122-XV din 14.03.2003)

Contravențiile sunt clasificate în baza:

- Codului Contravențional al RM (Cod Nr. 218-XVI din 24.10.2008)

2.2. Sfera de cuprindere

2.2.1. Acoperirea sectorială

Evidența statistică din domeniul justiției cuprinde toate unitățile cu personalitate juridică, indiferent de forma de proprietate, care conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM) desfășoară activitatea 84.23 „Activități justiție”.

2.2.2. Populația statistică

Evidența statistică din domeniul justiției acoperă toate organele, care conform codului penal (Procuratura Generală, MAI, CNA și Serviciu Vamal) au drept de urmărire penală și drept de constatare și aplicare a sancțiunii conform Codului contravențional. De asemenea, datele privind persoanele condamnate cuprind toate instanțele judecătorești, iar datele privind persoanele aflate în detenție se referă la toate instituțiile penitenciare.

2.2.3. Geografică

Informația colectată și diseminată din domeniul justiției nu cuprinde localitățile situate în partea stângă a r. Nistru. Din Mun. Bender raportează numai Comisariatele de Poliție din subordinea MAI al RM.

2.2.4. Temporală

Seriile de timp sunt disponibile începând cu anul 1995.

2.3. Nivelul de dezagregare

Infracțiunile săvârșite sânt dezagregate după:

- Tipuri de infracțiuni
- Vârstă
- Sex
- Medii de reședință
- Regiuni și raioane
- Organe cu drept de urmărire penală

Contravențiile constatate sânt dezagregate după:

- Categoriile de contravenții
- Tipul pedepsei
- Organe împuternicite

Accidentele rutiere sânt dezagregate după:

- Persoane care au suferit în urma accidentului
- Regiuni și raioane
- Sex
- Vârstă

Persoanele care au săvârșit infracțiuni sânt dezagregate după:

- Tipuri de infracțiuni
- Vârstă
- Sex
- Medii de reședință
- Regiuni și raioane

Persoanele condamnate sânt dezagregate după:

- Tipuri de infracțiuni
- Pedepse aplicate
- Sex

Persoanele deținute în instituții penitenciare sânt dezagregate după:

- Tipuri de infracțiuni
- Vârstă
- Sex
- Perioada de detenție

În cazul dacă datele la nivel dezagregat conțin informație confidențială diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității datelor.

2.4. Periodicitatea diseminării

Trimestrial - indicatorii privind infracționalitatea, persoanele care au comis infracțiuni și accidentele rutiere.

Anual - numărul reprezentanților profesiilor juridice și numărul polițiștilor, persoanele condamnate și cele deținute în instituții penitenciare, numărul contravențiilor constatate.

2.5. Termenele limită de prezentare (diseminare)

Lunar- la a 10 zi după perioada de raportare,

Trimestrial - la a 10 zi după perioada de raportare,

Anual – luna februarie .

2.6. Revizuirea

Datele sânt finale la prima diseminare.

2.7. Perioada de referință

Lunară, trimestrială, anul calendaristic.

3. Colectarea și procesarea datelor

3.1. Sursa de date

3.1.1. Cercetări statistice

Raportul statistic nr.1 cc „Contravenții constatate” care vizează următorii indicatori primari:

- numărul contravențiilor constatate;
- numărul hotărârilor adoptate;
- sancțiuni aplicate: avertizare, amendă, confiscare, privare de anumite drepturi, munca neremunerată în folosul comunității, arest contravențional.

3.1.2. Surse administrative

Ministerul Afacerilor Interne prezintă BNS informația privind numărul de infracțiuni înregistrate de către următoarele organe:

- Secțiile raionale/municipale de poliție, în baza fișei infracțiunilor constatate (Nr.1) și a fișei persoanelor ce au comis infracțiuni,
- Secțiile raionale/municipale de poliție, în baza fișei de evidență a accidentelor rutiere,
- Procuraturile raionale/municipale, în baza fișei cu privire la desfășurarea urmăririi penale și alte rezultate ale urmăririi penale (Nr.1.1),
- Centrul Național Anticorupției, în baza fișei victimei infracțiunii (Nr.2.0),
- Serviciul Vamal, în baza fișei persoanei fizice care a săvârșit infracțiuni (2.1) și a fișei persoanei juridice care a săvârșit infracțiuni (2.2).

Procesarea și generalizarea informației se efectuează de către **Ministerul Afacerilor Interne**.

Agencia de Administrare a Instanțelor Judecătorești/Ministerul Justiției prezintă BNS informația privind numărul persoanelor condamnate în baza informației furnizate de către judecătoriile raionale/municipale. Procesarea și generalizarea informației se efectuează de către AAIJ/MJ. Evidența primară a datelor statistice se efectuează în baza fișei de evidență statistică a inculpatului, precum și a formelor privind activitatea instanțelor judecătorești.

<p>Administrația Națională a Penitenciarelor prezintă BNS informația privind numărul persoanelor deținute în instituțiile penitenciare. Evidența primară a datelor statistice se efectuează în baza fișei arestantului. Instituțiile penitenciare prezintă informația conform următoarelor forme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • forma nr. 1. „Privind numărul persoanelor deținute în penitenciare”, • forma nr. 2 „Privind numărul condamnaților și deplasării acestora pe parcursul anului”, • forma nr. 3 „Privind numărul, componența și mișcarea deținuților în izolatoarele de urmărire penală”.
<p>3.1.3. Estimări</p>
<p>Nu se aplică.</p>
<p>3.2. Caracteristica cercetării statistice/surselor administrative</p>
<p>3.2.1. Obiectiv și scurt istoric</p>
<p>Date statistice vizând statistica justiției sânt disponibile începând cu anul 1944.</p> <p>În anul 2010, Biroul Național de Statistică (BNS) pentru prima dată a elaborat publicația statistică „Infraționalitatea în Republica Moldova”, care conține informații statistice privind situația infraționalității în Republica Moldova. Publicația conține date statistice în domeniu pe perioada anilor 2000-2008.</p> <p>Trimestrial, date generalizate vizând statistica infraționalității se prezintă în adresa Comitetului de Statistică al CSI, se completează chestionare solicitate de către agențiile ONU.</p>
<p>3.2.2. Unitatea statistică</p>
<p>Statistica infraționalității - unitatea primară de cercetare este infracțiunea, accidentul rutier, infractorul și victima</p> <p>Statistica contravențiilor constatate – contravenția</p> <p>Statistica condamnaților și deținuților – persoanele condamnate la detenție conform sentinței judecătorești.</p>
<p>3.2.3. Cercul unităților cuprinse în cercetare</p>
<p>Cercul unităților cuprinse în cercetare enumeră 43 secții municipale, raionale de poliție, 15 judecătorii, 18 instituții penitenciare, 40 organe cu drept de sancțiune conform codului Contravențional.</p>
<p>3.2.4. Periodicitatea cercetării</p>
<p>Anuală – indicatorii privind numărul persoanelor condamnate și deținute.</p> <p>Trimestrială – indicatorii privind accidentele rutiere</p> <p>Lunară – indicatorii privind infraționalitatea, persoane care au comis infracțiuni</p>
<p>3.2.5. Colectarea datelor</p>
<p>BNS:</p> <p>Raportul statistic 1cc „Contravenții constatate” se efectuează prin intermediul secțiilor teritoriale de statistică, care ulterior expediază rapoartele statistice în adresa Direcției statistica serviciilor sociale a BNS pentru procesare și generalizare.</p>
<p>3.3. Procesarea și compilarea datelor</p>
<p>3.3.1. Validarea datelor</p>
<p>Condițiile de control logic la nivel de raport statistic au ca scop: urmărirea și verificarea fluxurilor logice din raport; respectarea corelațiilor între datele diferitor capitole, verificarea încadrării între limitele normale ale datelor corespunzătoare anumitor indicatori, eliminarea unor date ilogice.</p> <p>Prin condițiile de verificare a integrității se urmărește corelarea și verificarea datelor de identificare ale unităților raportoare din nomenclator (listă) cu cele completate cu date, asigurarea cuprinderii tuturor unităților raportoare etc. Confidențialitatea datelor este asigurată la toate etapele cercetării statistice.</p>
<p>3.3.2. Asigurarea calității</p>
<p>Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea principiilor fundamentale ale statisticii</p>

oficiale aprobate de ONU, precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială.

În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.

În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice.

Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.

Datele primare sunt verificate și analizate privind coerența internă (în cadrul chestionarului/raportului statistic), temporală (cu datele pentru perioadele precedente), precum și datele disponibile din alte cercetări statistice și surse de date administrative.

4. Comparabilitate și coerență

4.1. Comparabilitatea internațională

Indicatorii statistici în domeniul justiției sunt colectați și clasificați conform legislației naționale. În Republica Moldova, nu este implementat Clasificatorul Internațional al Infracțiunilor în scopuri statistice (ICCS), care asigură comparabilitatea infracțiunilor la nivel internațional conform standardelor Biroului Națiunilor Unite pentru Droguri și Crime (UNDOC).

4.2. Comparabilitatea în timp

Datele privind infracționalitatea după nivelul de gravitate sunt comparabile începând cu anul 2003, odată cu punerea în aplicare a Codului Penal redacția din 18.04.2002.

Datele privind contravențiile constatate sunt comparabile începând cu anul 2009, dată fiind aplicarea noului cod Contravențional (data intrării în vigoare 31.05.2009) și respectiv modificarea conținutului articolelor, dar și a organelor cu drept de sancțiune.

Începând cu anul 2018, indicatorii relativi raportați la numărul populației, au fost revizuiți din anul 2014 la numărul populației cu reședință obișnuită (până în anul 2018 erau calculați la numărul populației stabile).

5. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului statisticii oficiale și stabilește cadrul juridic pentru dezvoltarea, producerea, diseminarea și coordonarea statisticii oficiale (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor independenței profesionale, imparțialității și obiectivității, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței ș.a.

Biroul Național de Statistică, în calitatea sa de autoritate centrală în domeniul statisticii, este o autoritate administrativă independentă instituțional și profesional, creată pe lângă Guvern în scopul coordonării sistemului statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului 935 din 24.09.2018 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, Biroul exercită următoarele atribuții:

- 1) coordonează sistemul statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale;
- 2) elaborează și implementează strategii de dezvoltare a sistemului statistic național, programe statistice anuale și multianuale;
- 3) elaborează cadrul normativ și instituțional necesar realizării obiectivelor strategice în domeniul său de activitate, precum și mecanismele transpunerii lor în practică;
- 4) efectuează managementul și controlul realizării, în condiții de calitate, a programelor și planurilor statistice adoptate la nivel central și regional;

- 5) armonizează și aliniază indicatorii statistici, metodologiile, metodele și tehnicile aplicate pe plan național cu reglementările și standardele internaționale;
- 6) promovează cultura statistică în societate.

Actele legislative și normative după care BNS se conduce în activitatea pot fi accesate pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

6. Confidențialitatea

6.1. Principiile

Conform art.19 al Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, producătorii de statistici oficiale întreprind toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În cap. VII al legii nominalizate este stipulat, că datele colectate, procesate și depozitate pentru producerea informației statistice sunt confidențiale în cazul în care permit identificarea directă sau indirectă a respondenților. Nu sunt considerate confidențiale:

- a) datele care pot fi obținute din surse public accesibile conform legislației;
- b) datele individuale privind adresa, telefonul, denumirea, genul de activitate, numărul de personal ale persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali;
- c) datele ce se referă la întreprinderile cu capital de stat, instituții și organizații finanțate din buget, prezentate la solicitarea autorităților administrației publice.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 20, au acces la datele individuale persoanele care, conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care datele individuale sânt necesare pentru producerea acestei informații.

Același articol stipulează, că accesul la datele individuale, care nu permit identificarea directă a respondenților poate fi acordat pentru proiecte de cercetări științifice ale căror rezultate scontate nu se referă la unități individuale identificabile, în conformitate cu regulamentul aprobat de autoritatea centrală în domeniul statisticii.

Art. 23 (5) al Legii stipulează că „Informația statistică nu poate fi diseminată utilizatorilor în cazul în care se referă la 1–3 unități statistice”.

6.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În conformitate cu Legea nominalizată, Personalul producătorilor de statistici oficiale, inclusiv cel angajat temporar, care, conform atribuțiilor de serviciu, are acces direct la datele individuale este obligat să respecte confidențialitatea acestor date în timpul și după încetarea activității în funcția respectivă.

Până la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității datelor.

7. Accesul la informație și formatul diseminării

7.1. Accesul la informație

7.1.1. Calendarul de diseminare

Anual este elaborat Calendarul de diseminare a datelor statistice elaborate de BNS.

7.1.2. Accesul la calendarul de diseminare

Calendarul de diseminare a informațiilor statistice este plasat pe pagina oficială web a BNS www.statistica.gov.md.

7.1.3. Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, art. 23:

- a) Producătorii de statistici oficiale sânt obligați să disemineze informația statistică în termenele prevăzute în programul de lucrări statistice și în calendarul de diseminare a informației statistice oficiale.
- b) Diseminarea informației statistice prevăzute în programul de lucrări statistice tuturor categoriilor de utilizatori se efectuează gratis și în condiții egale de acces sub aspectul volumului, calității și termenelor de diseminare.;

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Acte legislative și normative (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

Pagina web a BNS www.statistica.gov.md reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate informațiile operative, notele informative, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS se plasează pe pagina oficială.

7.2. Formatul diseminării

7.2.1. Informații operative / Note analitice

Informațiile operative și notele analitice sânt publicate pe pagina oficială a BNS:

<http://www.statistica.gov.md> la rubrica Comunicate de presă, conform Calendarului de diseminare a comunicatelor de presă.

7.2.2. Publicații

Publicațiile elaborate de BNS care conțin date statistice privind justiția:

- Culegerea „*Infracționalitatea în Republica Moldova*” conține tabele cu date anuale, precum și informații referitoare la evoluția în timp a principalilor indicatori ai infracționalității;
- alte publicații statistice: Anuarul statistic, Breviarul statistic, Statistică teritorială.

Acces la publicații:

- în format electronic, pe pagina oficială a BNS www.statistica.gov.md, rubrica Produse și servicii / Publicații (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=350&nod=1&>)
- pe suport de hârtie – în biblioteca BNS (mai multe detalii la adresa <http://www.statistica.gov.md/libview.php?l=ro&idc=340&id=2400>)
- sau pot fi procurate la oficiul BNS (mai multe detalii la adresa www.statistica.gov.md, rubrica Publicații <http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=350&id=2219>)

7.2.3. Baze de date/serii de timp

- **Banca de date statistice** <http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=407&nod=1&>, domeniul *Statistica socială / Justiție și infracționalitate*

- **Pagina oficială** a BNS: <http://www.statistica.gov.md> la rubricile:

- *Comunicate de presă*
- *Statistici pe domenii / Statistica socială / Justiție și infracționalitate*
- *Produse și servicii / Publicații / Statistica socială*

7.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale

Chestionarul Comitetului de Statistică al Comunității Statelor Independente (CSI):

- 23.1 Infracțiuni înregistrate – trimestrial
- 23.2 Infracționalitatea și antecedentele penale - anual
- 23.3 Numărul deținuților- anual
- 23.4 Sechestrarea substanțelor narcotice - anual
- 23.5 Prejudiciul material cauzat în urma infracțiunilor - anual

7.2.5. Solicitări de date suplimentare

BNS pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, notele informative, informațiile operative, celor plasate pe pagina oficială web, în limita informațiilor disponibile și în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială. Solicitarea poate fi transmisă personal la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică moldstat@statistica.gov.md sau online – www.statistica.gov.md rubrica Produse și servicii / Solicitare de informații statistice http://www.statistica.gov.md/solicitare_informatii_statistice.php?l=ro

8. Referințe (link-uri) utile

8.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia

Metodologia este disponibilă pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Metadate (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=351&nod=1&>)

8.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare

Rapoartele de evaluare a BNS sînt disponibile pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Rapoarte de evaluare (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2739>).

8.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor

Sondajele de opinie ale utilizatorilor sînt disponibile pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Sondaje de opinie (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2740>).

8.4. Alte referințe utile

Baza de date UNData	http://data.un.org/Browse.aspx
Baza de date UNECE	https://w3.unece.org/PXWeb2015/pxweb/en/STAT/S_TAT_30-GE_07-CV
Eurostat	http://ec.europa.eu/eurostat/data/database
UNODC	http://www.unodc.org/